

"Seguir trenta anys després ja és un premi"

Montse Castellà estrenarà 'Groenlàndia' el 10 de maig a Amposta, amb el concert cloenda del Barnasants. / ÒSCAR LANAU

Tortosa Andrea Capilla

Trenta anys després de pujar per primer cop a un escenari, la cantautora tortosina Montse Castellà celebra tres dècades de música, compromís i paraula amb *Groenlàndia* (Airestudios), un disc antològic que revisita la seua trajectòria i la projecta cap al futur a través de la memòria, el territori i la cultura com a eina de resistència.

Tres dècades damunt dels escenaris no són només una efemèride. En quin moment vital se troba com a artista i com a persona?

És un moment de doble celebració: 30 anys als escenaris i 50 de vida. Però no ho visc com un punt final, sinó com un punt i seguit. No canvio de rumb, és més aviat una manera d'agrair el camí fet i dir que continuo. He necessitat mirar enre per a ser conscient de tot el que he viscut. Este disc amb 30 cançons és això: un retrovisor.

Si ho he de resumir, seguir trenta anys després ja és un premi. Me sento en un moment vital bo, amb la mateixa il·lusió que el primer dia.

La seua carrera ha estat profundament lligada al territori i a la llengua. Ha tingut la sensació d'haver de marxar per a tindre més recorregut?

Quan vens de les Terres de l'Ebre saps que has de cridar una mica més fort perquè et senten. No és una queixa, és una realitat. Però quedar-me a Tortosa també és una decisió cons-

cient: vol dir que no cal marxar i que des de qualsevol lloc se poden fer bé les coses. És cert que a vegades has de sortir per a obrir portes, però jo no he volgut trencar amb l'arrel. Forma part de qui soc.

Al llarg d'estos anys ha combinat música, activisme cultural i compromís social. Ha sentit que això tenia un cost artístic o professional?

Si el té, l'assumixo. No puc separar la persona de la cantautora. Si crec en alguna causa, hi vaig a fons. La cançó d'autor ja porta això dins. Evidentment hi ha conseqüències, però també moltes coses positives: camins compartits, gent que trobes pel trajecte, amistats. Lo balanç és clarament positiu.

Quina valoració fa d'estos anys?

Els moments més emocionants, bonics i transcendents han passat a través de la professió, i moltes persones que he conegut en l'àmbit professional han passat a formar part de la meua vida personal. La clau ha sigut intentar ser coherent. Si ets autèntic, pots defensar-ho allà on sigues. I al final, l'única amb qui he de dormir tranquil·la cada nit és la meua consciència.

Groenlàndia és el seu vuitè treball i no és només un disc commemoratiu. D'on naix esta idea?

Volia establir un paral·lelisme entre Catalunya i Groenlàndia. I vincular dos conceptes: l'escalfament i la ignorància. El desgel ambiental i la pèrdua de criteri cultural.

"Des de les Terres de l'Ebre has de cridar una mica més fort perquè et sentin"

Quan ja tenia el nom pensat, va aparèixer l'actualitat de Trump i vaig pensar que potser l'havia encertat. Veient com ha anat tot, te'n adones que, d'alguna manera, dir Groenlàndia és dir no a segons quines actituds. És una manera de combatre el capitalisme i el feixisme atòc.

Catalunya i Groenlàndia són dos minories remotes, amenaçades per dinàmiques de poder, per la pujada del nivell del mar i el retrocés de les llengües —el català i l'inuit. D'aquí surt el joc de desgel i descultura: natura i cultura no rimen per casualitat.

Fins a quin punt la cultura pot ser una eina de resistència?

Sense cultura no tenim memòria, i sense memòria correm el risc de repetir errors. Cultura no és elitisme: és educació, criteri, associacionisme, lluita, memòria, respecte. Si no tens criteri, ets fàcil d'enganyar. Per això, me costa fer un disc sense vessant reivindicativa. La música no pot ser només gaudi: ha de fer pensar. Sense cultura, guanyen ells.

El disc no és una simple recopilació: hi ha noves gravacions i nous arranjaments. Què canvia en les cançons quan les revisita amb els anys?

Musicalment, les he tornat a gra-

var totes perquè, tot i que l'essència hi és, no soc la mateixa persona que fa 30 anys. Componc i canto millor ara, i esta evolució volia que es reflectís. Les cançons són les mateixes, però les he vestit de nou: duets, arranjaments nous i la banda. Mantenen lo tronc, però han canviat de pell.

Hi ha una vintena de duets amb veus d'arreu dels Països Catalans. Què li interessava d'esta dimensió coral?

Volia reforçar la idea de Països Catalans i la defensa de la llengua, especialment en el context que vivim, i mostrar tots els accents: des de Catalunya, amb Gemma Humet o Marc Parrot; fins a la Catalunya Nord, amb Julien; la Franja de Ponent; passant per les Illes Balears, de la mà de Cris Juanico; el País Valencià, amb Pau Alabajos; la Vall d'Aran, amb Alidé Sans, o l'Alguer (Sardenya), amb Franca Masu, entre d'altres. Jo, juntament amb els germans Joan i Carol Rovira, apropem lo tortosí. És una manera de dir que la llengua és viva a tot lo territori.

Musicalment, el disc transita entre la cançó d'autor i la música popular. És una síntesi conscient del seu recorregut?

Sí, la banda dona este aire de música popular, molt present a les Terres de l'Ebre. Volia que esta cultura bandística hi fos, perquè forma part del territori. De les 30 cançons, dotze són amb banda i la resta tenen arranjaments nous, sota la producció de Josep Lanau, *Mitxum*: pop, sintetitza-

A MÉS

'Groenlàndia' tanca el Barnasants a Amposta amb la Banda de la Sènia

El primer concert de cloenda descentralitzat del Barnasants, que enguany arriba a la 31a edició, se celebrarà el diumenge 10 de maig a les 18 h a la Unió Filharmònica d'Amposta. Montse Castellà hi presentarà el nou disc *Groenlàndia* en un format excepcional, acompanyada per la Banda de la Sènia i diversos col·laboradors dels duets del treball. La col·laboració amb la Banda de la Sènia és una de les grans novetats del projecte i recupera una relació que va començar fa més d'una dècada, quan el seu director, Pep Vila, va arranjat dos de les seues cançons en el marc del festival Músiques en Terres de Cruïlla.

"Allí vaig veure com podien créixer les meues cançons i portar-les a un altre lloc", explica Castellà, que ara ha volgut portar aquella idea fins al final amb dotze temes adaptats per a banda.

El concert reunirà tots els elements del disc —relectures, nous arranjaments i col·laboracions— en una cita que la cantautora defineix com a "única" i difícil de repetir.

Es poden aconseguir entrades a <https://barnasants.koobin.com/ca/montse-castella> i a la web de la cantautora (www.montsecastella.cat).

dors, sons més clàssics... Seguixo sent jo, però m'he permès jugar més.

Què espera que senta el públic quan escolte *Groenlàndia*?

Jo només començo les cançons, però les acaba cada persona. M'agrada que cadascú s'hi pugui reconèixer, que li desperte records, preguntes, emocions. No vull dir-ho tot, sinó obrir camins perquè la gent se les faça seues.

Per a acabar, què no ha dit encara en estos 30 anys que li agradaria dir ara?

Encara no ho sé i m'agrada no saber-ho. Així cada disc és diferent. El millor és no perdre la capacitat de sorprendre'm. Tant de bo poguéssem jubilar algunes cançons de combat, perquè voldria dir que hem avançat. Mentrestant, les cançons continuaran sent eines de transformació social. ■